

۲۱۰۱۵۹۶

مقامات عارفان

هزار و یک مقام از مقامات عارفان

(مشربالارواح)

روز بهان بقلی شیرازی

ترجمه و شرح:

قاسم میرآخوری

www.ketab.ir

انتشارات کوهسار

مقامات عارفان (هزار و یک مقام از مقامات عارفان)

نویسنده: روزبهان بقلی شیرازی

ترجمه و شرح: قاسم میرآخوری

حروفچینی: مؤسسه آروین

صفحه آرای: لادن جوانی

چاپ: اول ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ: کوهسار

قیمت: ۱۷۵۰۰۰ تومان

شابک: ۳-۲۶-۸۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸

آدرس: خ. بهلا، خ. دوازده فروردین، ک. نوروز، پ. ۲۵

تلفن: ۶۶۴۹۴۵۴۱-۶۶۴۱۷۰۲۰

ایمیل: ketabekohsar@yahoo.com

روزبهان بقلی، روزبهان بن ابی نصر، ۴۵۲۲ - ۴۰۶ ق.	:	سرشناسه
مشرّب الارواح: مقام من مقامات العارفین بالله تعالی فارسی.	:	عنوان قراردادی
مقامات عارفان: هزار و یک مقام از مقامات عارفان (مشرّب الارواح) / روزبهان بقلی شیرازی؛ ترجمه و شرح قاسم میرآخوری. تهران: کوهسار، ۱۳۹۹.	:	عنوان و نام پدیدآور
۸۰۸ ص.	:	مشخصات نشر
۳-۲۶-۸۴۱۰-۶۰۰-۹۷۸	:	مشخصات ظاهری
فنی	:	شابک
مشرّب الارواح (مقامات عارفان): هزار و یک مقام از مقامات عارفان.	:	وضعیت فهرست نویسی
آداب طریقت	:	عنوان دیگر
Customs of the order*	:	موضوع
عرفان	:	موضوع
Mysticism	:	موضوع
میرآخوری، قاسم، ۱۳۴۰، مترجم	:	شناسه افزوده
BP۲۸۸/۳	:	رده بندی کنگره
۲۹۷/۸۴	:	رده بندی دیویی
۶۱۱۲۲۴۰	:	شماره کتابشناسی ملی

فهرست

پیشگفتار.....	۱۳
مبشر طریق عشق (سلوک درونی و کشف و شهودهای عارفانه).....	۱۷
اندیشه‌های عرفانی روزبهان بقلی.....	۲۶
مقدمه مؤلف.....	۴۱
مقامات جذویان.....	۴۵
۱. مقام روح ۲. مقام ادراک روح لذت مباشرت فعل را ۳. مقام روح به هنگام دریافت مباشرت تجلی صفات ۴. مقام روح که تجلی ذات را رؤیت می‌کند ۵. مقام جمع شدن تمام صفات عبودیت در روح ۶. مقام وجود اسمعدا معرفت به صفت کمال در روح ۷. مقام ایستادن روح در پیشگاه حضرت حق ۸. مقام گوش فرادادن روح به خطاب ۹. مقام درک لذت خطاب روح ۱۰. مقام مشاهده روح به صفت هیبت ۱۱. مقام نمایان شدن اثر روح بر روح ۱۲. مقام روح به تجلی خاص ۱۳. مقام معاینه روح ۱۴. مقام وارد شدن روح در ملکوت ۱۵. مقام وارد شدن روح در عالم صورت ۱۶. مقام روح که به عکس لطف خود تربیت نطفه کرد تا علقه گردید ۱۷. مقام روح که با عکس اصل خود علقه را به مضغه تبدیل می‌کند ۱۸. مقام تصرف روح در تبدیل مضغه استخوان نظر قدرت برای استقامت آن در تمکین ۱۹. مقام روح در نظر کردن به عکس لطف خود با جمال صورت ۲۰. مقام روح و تربیت کمال صورت توسط آن ۲۱. مقام وارد شدن روح در صورت ۲۲. مقام اتصال مل به روح ۲۳. مقام عبور روح به فطرت ۲۴. مقام روح در ادراک بسیاری نور عقل ۲۵. مقام روح در دست آوردن انوار ایمان غیبی ۲۶. مقام تمکین روح در فطرت ۲۷. مقام استعداد روح در فطرت برای معرفت و ماندگاریش در آن ۲۸. مقام ترقی روح در کمال صورت به کمال عقل هنگام حکم ۲۹. مقام عبودیت ۳۰. مقام یافتن لذت عبودیت ۳۱. مقام سقوط مبتدی در تاریکی طبیعت خویش ۳۲. مقام رسیدن بنده به مقام مهر ۳۳. مقام وارد شدن در هاویه نفس اماره ۳۴. مقام احتجاج به هوی ۳۵. مقام وسوسه شیطانی ۳۶. مقام تجربه و آزمون ۳۷. مقام ارتکاب گناه ۳۸. مقام احتجاج به هوای نفس ۳۹. مقام وقوع ثقل (سنگینی) ۴۰. مقام ذوق رنج گناه ۴۱. مقام ظهور اندوه نامعلوم در قلب ۴۲. مقام سوختن با آتش بعد ۴۳. مقام حیک (ناآرامی دل از گناه) ۴۴. مقام طرق ۴۵. مقام هشیاری (بیداری) ۴۶. مقام انتباه (آگاهی) ۴۷. مقام ندامت (پشیمانی) ۴۸. مقام توبه ۴۹. مقام انابت ۵۰. مقام اقبال ۵۱. مقام مخالفت نفس - توضیحات (۶۵-۸۸)	

مقامات سالکان.....	۸۹
۵۲. مقام تدارک ۵۳. مقام اقتداء ۵۴. مقام مجاهده ۵۵. مقام ورع ۵۶. مقام زهد ۵۷. مقام پاکی اعضای بدن ۵۸. مقام خاموشی ۵۹. مقام خلوت ۶۰. مقام عزلت ۶۱. مقام محافظت اوقات ۶۲. مقام ریاضت	

۶۳. مقام تہذیب ۶۴. مقام تصفیۂ قوت ۶۵. مقام کسب ۶۶. مقام تزکیہ باطن از علل ۶۷. مقام دفع خطرات ۶۸. مقام موعظہ نفس ۶۹. مقام رابطہ ۷۰. مقام محاسبہ ۷۱. مقام مطالبہ ۷۲. مقام ترقب ۷۳. مقام قصد ۷۴. مقام تقرب ۷۵. مقام مراقبہ ۷۶. مقام رعایت ۷۷. مقام انتظار ۷۸. مقام اشتیاق ۷۹. مقام تقویٰ ۸۰. مقام اشفاق ۸۱. مقام حزن ۸۲. مقام خشوع ۸۳. مقام تواضع ۸۴. مقام قناعت ۸۵. مقام صفای معاملہ ۸۶. مقام روح ۸۷. مقام ارادہ ۸۸. مقام تصبر ۸۹. مقام صبر ۹۰. مقام خوف ۹۱. مقام رجاء (امید) ۹۲. مقام توکل ۹۳. مقام تسلیم ۹۴. مقام تفویض ۹۵. مقام رضا ۹۶. مقام تخلیٰ ۹۷. مقام توفیق ۹۸. مقام عبودیت ۹۹. مقام طمانینہ (آرامش) ۱۰۰. مقام ثقہ ۱۰۱. مقام عنایت - توضیحات (۱۵۵-۱۰۹)

مقامات سابقان ۱۵۷
 ۱۰۲. مقام سلامت ۱۰۳. مقام عافیت ۱۰۴. مقام معاملہ ۱۰۵. مقام شریعت ۱۰۶. مقام طریقت ۱۰۷. مقام اسلام ۱۰۸. مقام ایمان ۱۰۹. مقام دین ۱۱۰. مقام مروت ۱۱۱. مقام فتوت ۱۱۲. مقام جہاد ۱۱۳. مقام مبالغہ ۱۱۴. مقام بصیرت ۱۱۵. مقام اخلاص ۱۱۶. مقام تبثّل ۱۱۷. مقام وجل ۱۱۸. مقام رہبت ۱۱۹. مقام اثبات ۱۲۰. مقام لیان (نرم خوئی) ۱۲۱. مقام رغبت ۱۲۲. مقام طلب ۱۲۳. مقام مداومت ۱۲۴. مقام سکینہ (آرامش دین) ۱۲۵. مقام ایثار ۱۲۶. مقام انقطاع ۱۲۷. مقام استسلام ۱۲۸. مقام اعتصام ۱۲۹. مقام انصراف ۱۳۰. مقام عنایت ۱۳۱. مقام وعد ۱۳۲. مقام وعید ۱۳۳. مقام وفا ۱۳۴. مقام رؤیت نعمت ۱۳۵. مقام هجرت ۱۳۶. مقام معرفت ۱۳۷. مقام مشورت ۱۳۸. مقام دخول (وارد شدن) ۱۳۹. مقام خروج (بیرون شدن) ۱۴۰. مقام قرض ۱۴۱. مقام فراغت ۱۴۲. مقام شفقت ۱۴۳. مقام غنیمت ۱۴۴. مقام سلاح ۱۴۵. مقام انقطاع ۱۴۶. مقام اقتصاد ۱۴۷. مقام سبب ۱۴۸. مقام نصب ۱۴۹. مقام تلافی ۱۵۰. مقام عذاب ۱۵۱. مقام حیات - توضیحات (۲۰۴-۱۸۰)

مقامات صدیقان ۲۰۵
 ۱۵۲. مقام اعتبار ۱۵۳. مقام مراعات ۱۵۴. مقام ارادہ ۱۵۵. مقام ادبیت ۱۵۶. مقام صفاء ۱۵۷. مقام فتوح ۱۵۸. مقام رحمت ۱۵۹. مقام استعانت ۱۶۰. مقام ادبیت ۱۶۱. مقام متابعت ۱۶۲. مقام ثبات ۱۶۳. مقام طہارت (پاکی) ۱۶۴. مقام صلہ (پیوند) ۱۶۵. مقام ریت ۱۶۶. مقام فلاح (رستگاری) ۱۶۷. مقام تہدید ۱۶۸. مقام اقتدا ۱۶۹. مقام آخرت ۱۷۰. مقام حمیت ۱۷۱. مقام مباحث ۱۷۲. مقام بیع و شرع ۱۷۳. مقام ربح (سود) ۱۷۴. مقام تجارت ۱۷۵. مقام خذر ۱۷۶. مقام اذہ ۱۷۷. مقام شواہد ۱۷۸. مقام اصول ۱۷۹. مقام فرع ۱۸۰. مقام ثمرہ ۱۸۱. مقام وسیلہ ۱۸۲. مقام حرمت (جمع حرمت) ۱۸۳. مقام دلائل ۱۸۴. مقام صدق ۱۸۵. مقام صواب ۱۸۶. مقام تذلل ۱۸۷. مقام استحسان ۱۸۸. مقام عہد (پیمان) ۱۸۹. مقام میثاق ۱۹۰. مقام عذر ۱۹۱. مقام تلقف ۱۹۲. مقام عدل ۱۹۳. مقام فضل ۱۹۴. مقام فداء ۱۹۵. مقام اجابت ۱۹۶. مقام آیات ۱۹۷. مقام کرامات ۱۹۸. مقام معجزات ۱۹۹. مقام ولایت ۲۰۰. مقام کفایت ۲۰۱. مقام کلایت - توضیحات (۲۵۹-۲۴۳)

مقامات محبان ۲۶۱
 ۲۰۲. مقام وقت ۲۰۳. مقام وجد ۲۰۴. مقام تواجد ۲۰۵. مقام طرب ۲۰۶. مقام نشاط ۲۰۷. مقام سماع

۲۰۸. مقام حال ۲۰۹. مقام رقص ۲۱۰. مقام تصفیق (کف زدن) ۲۱۱. مقام هیجان ۲۱۲. مقام هیمان
 ۲۱۳. مقام غلبه ۲۱۴. مقام سرور ۲۱۵. مقام فزع (هراسناک شدن) ۲۱۶. مقام خرق لباس ۲۱۷. مقام
 اتصاف ۲۱۸. مقام امتحان ۲۱۹. مقام شجاعت ۲۲۰. مقام تملق ۲۲۱. مقام مرض ۲۲۲. مقام شفاء ۲۲۳.
 مقام شهادت ۲۲۴. مقام توفد (افروخته شدن) ۲۲۵. مقام صعقه (بیهوشی) ۲۲۶. مقام شهقه ۲۲۷. مقام
 خطف (ربودن) ۲۲۸. مقام سلب ۲۲۹. مقام سقط (فروافتادن) ۲۳۰. مقام عوض ۲۳۱. مقام تغیر ۲۳۲.
 مقام فرح (شادی) ۲۳۳. مقام رهبت ۲۳۴. مقام مؤاخذه ۲۳۵. مقام رجولیت ۲۳۶. مقام معروف ۲۳۷.
 مقام نوال ۲۳۸. مقام درجات ۲۳۹. مقام مناجات ۲۴۰. مقام مودت ۲۴۱. مقام رضاع سالک ۲۴۲. مقام
 فطام (از شیر گرفتن) ۲۴۳. مقام قتال (جنگیدن) ۲۴۴. مقام فیض ۲۴۵. مقام بروز نور ۲۴۶. مقام لوامع
 ۲۴۷. مقام لوايح ۲۴۸. مقام دهشت ۲۴۹. مقام استغراق ۲۵۰. مقام غمرات (آب از سرگذشتن ها) ۲۵۱.
 مقام جنون عشق ۲۵۲. مقام محبت خدا نسبت به محبان - توضیحات (۳۱۲-۲۸۵)

مقامات شش اتان ۳۱۳
 ۲۵۳. مقام برار ۲۵۴. مقام اسراع (شتافتن) ۲۵۵. مقام عطش (تشنگی) ۲۵۶. مقام بث (آشکار کردن بیم
 و اندوه خود) ۲۵۷. مقام خوی (شکایت) ۲۵۸. مقام ضیق صدر (تنگی سینه) ۲۵۹. مقام سؤال
 (خواستن) ۲۶۰. مقام سحر ۲۶۱. مقام حجاب ۲۶۲. مقام اضانت (روشنی) ۲۶۳. مقام آرزوی مرگ
 ۲۶۴. مقام موت ۲۶۵. مقام محط (مل و مهربانی) ۲۶۶. مقام بشارت ۲۶۷. مقام اضطراب ۲۶۸. مقام
 احتیاج ۲۶۹. مقام عرض (پیدایی) ۲۷۰. مقام تعریض (سخن پوشیده گفتن) ۲۷۱. مقام فراق (جدایی)
 ۲۷۲. مقام عذاب ۲۷۳. مقام نجات ۲۷۴. مقام طمع ۲۷۵. مقام امانی (آرزوها) ۲۷۶. مقام تمنی (آرزو)
 ۲۷۷. مقام حبس ۲۷۸. مقام منع (پاراستن از کار) ۲۷۹. مقام ذوبان (آب شدن) ۲۸۰. مقام انتظار
 ۲۸۱. مقام سبق (پیشی گرفتن) ۲۸۲. مقام مناد (نداکردن) ۲۸۳. مقام انین (نالۀ سوزناک) ۲۸۴. مقام
 بکاء (گریستن) ۲۸۵. مقام تاؤه (آه کشیدن) ۲۸۶. مقام نصه ۲۸۷. مقام نزدیکی در وجد ۲۸۸. مقام وارد
 ۲۸۹. مقام بادی ۲۹۰. مقام هجوم ۲۹۱. مقام اخذ (گرفتن) ۲۹۲. مقام جذب (کشش) ۲۹۳. مقام
 انزعاج (بی قراری) ۲۹۴. مقام احتراق (سوختن) ۲۹۵. مقام بله ۲۹۶. مقام نیاحت (سوگواری) ۲۹۷.
 مقام آریز (تب و تاب دل) ۲۹۸. مقام اصل شوق ۲۹۹. مقام حجاب (و اوج شدید در عشق) ۳۰۰. مقام
 ذهاب شوق ۳۰۱. مقام اشتیاق ۳۰۲. مقام شوق در مقام مشاهده - توضیحات (۳۴۷-۳۳۳)

مقامات عاشقان ۳۴۹
 ۳۰۳. مقام ذوق ۳۰۴. مقام لذت ۳۰۵. مقام طعم ۳۰۶. مقام شراب ۳۰۷. مقام ری (سیرابی) ۳۰۸. مقام
 التباس ۳۰۹. مقام استهتار (بی پروایی در عشق) ۳۱۰. مقام رؤیت نور افعال ۳۱۱. مقام خطاب عام در
 مقام عشق ۳۱۲. مقام عارض ۳۱۳. مقام سکر (مستی) ۳۱۴. مقام صحو (هشیاری) ۳۱۵. مقام صفو
 الوجد ۳۱۶. مقام وله ۳۱۷. مقام شاهد ۳۱۸. مقام مشهود ۳۱۹. مقام شطح ۳۲۰. مقام غلو عاشق ۳۲۱.
 مقام صولت ۳۲۲. مقام رؤیت قلب ۳۲۳. مقام رؤیت روح ۳۲۴. مقام رؤیت عقل ۳۲۵. مقام رؤیت
 نفس ۳۲۶. مقام رؤیت سر ۳۲۷. مقام رؤیت سر سر ۳۲۸. مقام تروح (آسودگی) ۳۲۹. مقام تفرح
 (دلخوشی) ۳۳۰. مقام مرگ ۳۳۱. مقام مرگ عاشق ۳۳۲. مقام قاذح ۳۳۳. مقام سیاست ۳۳۴. مقام

دعوی ۳۳۵. مقام ذبیح (سربریدن) ۳۳۶. مقام طرح ۳۳۷. مقام بلاء ۳۳۸. مقام عناء ۳۳۹. مقام تجلی
برای عاشق ۳۴۰. مقام تدلی (فرود آمدن) ۳۴۱. مقام وطر ۳۴۲. مقام وطن ۳۴۳. مقام مکانات (جایگاه)
۳۴۴. مقام سیاحت (شناوری) ۳۴۵. مقام نکایت (اذیت و آزار) ۳۴۶. مقام حسن (زیبایی) ۳۴۷. مقام
جمال ۳۴۸. مقام رؤیت مستحسن (نیکویی) ۳۴۹. مقام اصل عشق ۳۵۰. مقام شهوت ۳۵۱. مقام وصل
۳۵۲. مقام فصل - توضیحات (۴۰۰-۳۷۳)

مقامات عارفان ۴۰۱
۳۵۳. مقام بدایت ۳۵۴. مقام فرار ۳۵۵. مقام لجاء (پناه گرفتن) ۳۵۶. مقام تفکر ۳۵۷. مقام فکرت ۳۵۸.
مقام ذکر ۳۵۹. مقام احسان ۳۶۰. مقام یقین ۳۶۱. مقام همت عالیہ ۳۶۲. مقام خطر ۳۶۳. مقام ادب
۳۶۴. مقام حرمت ۳۶۵. مقام ثقہ ۳۶۶. مقام مشاهده ۳۶۷. مقام مکاشفہ ۳۶۸. مقام سکینه (آرامش)
۳۶۹. مقام عزم ۳۷۰. مقام حیاء ۳۷۱. مقام غربت ۳۷۲. مقام حیرت ۳۷۳. مقام غیرت ۳۷۴. مقام
حریت ۳۷۵. مقام بابت (بیم و ترس) ۳۷۶. مقام مباهات ۳۷۷. مقام عزت ۳۷۸. مقام بصر ۳۷۹. مقام
حیات ۳۸۰. مقام حکمت ۳۸۱. مقام تلوین ۳۸۲. مقام تمکین ۳۸۳. مقام استقامت ۳۸۴. مقام جمع
۳۸۵. مقام تفرقه ۳۸۶. مقام جمع ۳۸۷. مقام جمع الجمع ۳۸۸. مقام عین العین ۳۸۹. مقام معرفت
۳۹۰. مقام حقیقت ۳۹۱. مقام معرفت نفس ۳۹۲. مقام معرفت شیطان ۳۹۳. مقام معرفت قلب ۳۹۴.
مقام معرفت ملک ۳۹۵. مقام معرفت عقل ۳۹۶. مقام سر ۳۹۷. مقام سرالسر ۳۹۸. مقام غنا ۳۹۹. مقام
اطلاع (آگاهی) ۴۰۰. مقام معرفت عرب افعال ۴۰۱. مقام کلال (درماندگی اعضا) ۴۰۲. مقام غوص
عارف در دریای اوصاف و نعوت ۴۰۳. مقام افتن عارف نور اسمای الهی را به وصف تجلی -
توضیحات (۴۷۶-۴۲۳)

مقامات شاهدان ۴۷۷
۴۰۴. مقام لحظ (در یک چشم به هم زدن نگرستن) ۴۰۵. مقام بسط ۴۰۶. مقام سر ۴۰۷. مقام انس
۴۰۸. مقام امر ۴۰۹. مقام حکم ۴۱۰. مقام حمد ۴۱۱. مقام اسم ۴۱۲. مقام بسم الله ۴۱۳. مقام اسم مفرد
که الله است ۴۱۴. مقام اسم عین الجمع ۴۱۵. مقام ملک ۴۱۶. مقام خطاب خاص ۴۱۷. مقام مناظره
۴۱۸. مقام اشارت ۴۱۹. مقام کنایه ۴۲۰. مقام ایماء شاهد ۴۲۱. مقام رمز ۴۲۲. مقام اجتنابیت ۴۲۳.
مقام امارت ۴۲۴. مقام تضارت (شکوفایی) ۴۲۵. مقام مسامره ۴۲۶. مقام نهات ۴۲۷. مقام شفاعت
۴۲۸. مقام رسالت ۴۲۹. مقام شک ۴۳۰. مقام غیب ۴۳۱. مقام صلاة (نماز) ۴۳۲. مقام حجاب ۴۳۳.
مقام خطرات ۴۳۴. مقام رؤیت نفس ۴۳۵. مقام خدعه ۴۳۶. مقام توسم ۴۳۷. مقام صحبت ۴۳۸. مقام
رؤیت ۴۳۹. مقام آخرت ۴۴۰. مقام حضور ۴۴۱. مقام کدورت ۴۴۲. مقام شرک ۴۴۳. مقام ربا ۴۴۴.
مقام فقد ۴۴۵. مقام تنفد ۴۴۶. مقام عجز ۴۴۷. مقام تشابهات ۴۴۸. مقام افتقار ۴۴۹. مقام رخصت
۴۵۰. مقام نفخ ۴۵۱. مقام روحانیت ۴۵۲. مقام خلافت ۴۵۳. مقام دعوت - توضیحات (۵۲۱-۵۰۱)

مقامات مقربان ۵۲۳
۴۵۴. مقام انفراد ۴۵۵. مقام انبساط ۴۵۶. مقام علوم اسماء ۴۵۷. مقام معاینه ۴۵۸. مقام مشاجره ۴۵۹.

مقام عریده ۴۶۰. مقام عصمت ۴۶۱. مقام قرب ۴۶۲. مقام بُعد ۴۶۳. مقام خیال ۴۶۴. مقام مثال ۴۶۵. مقام نور ۴۶۶. مقام رعد ۴۶۷. مقام برق ۴۶۸. مقام صحو ۴۶۹. مقام قیاس ۴۷۰. مقام تجربه ۴۷۱. مقام تعجب ۴۷۲. مقام اصطفائیت ۴۷۳. مقام ملکیت ۴۷۴. مقام خیریت ۴۷۵. مقام تقدیس ۴۷۶. مقام تسبیح ۴۷۷. مقام لاهوت ۴۷۸. مقام ناسوتیت ۴۷۹. مقام شباهت ۴۸۰. مقام نفخ ۴۸۱. مقام غین ۴۸۲. مقام استغفار از غین ۴۸۳. مقام سجود ۴۸۴. مقام اخفاء ۴۸۵. مقام کتمان (پنهان داشتن) ۴۸۶. مقام طعام ۴۸۷. مقام عیش پاک ۴۸۸. مقام مسامحه ۴۸۹. مقام نهی ۴۹۰. مقام اسم اعظم ۴۹۱. مقام طرد ۴۹۲. مقام رکوع ۴۹۳. مقام زکات ۴۹۴. مقام اجازه در سخن گفتن ۴۹۵. مقام وعظ ۴۹۶. مقام نسیان (فراموشی) ۴۹۷. مقام لقاء ۴۹۸. مقام فرق ۴۹۹. مقام فال ۵۰۰. مقام سخن بی اجازه ۵۰۱. مقام جنگ ۵۰۲. مقام کشتن نفس ۵۰۳. مقام رؤیت خداوند به آشکارا (بی پرده) - توضیحات (۵۴۳-۵۵۸)

مقامات و احیان ۵۵۹

۵۰۴. مقام رؤیت غیبها با چشم ظاهر ۵۰۵. مقام توحید ۵۰۶. مقام تجرید ۵۰۷. مقام تفرید ۵۰۸. مقام قبس ۵۰۹. مقام بسط ۵۱۰. مقام فناء ۵۱۱. مقام بقاء ۵۱۲. مقام نفس ۵۱۳. مقام نکره (ناشناخته) ۵۱۴. مقام نفی ۵۱۵. مقام سیح ۵۱۶. مقام ذهاب ۵۱۷. مقام ذهاب ذهاب ۵۱۸. مقام طمس ۵۱۹. مقام رمس ۵۲۰. مقام سحر ۵۲۱. مقام محق ۵۲۲. مقام اصطلاح ۵۲۳. مقام عدم ۵۲۴. مقام وجود ۵۲۵. مقام خرس ۵۲۶. مقام استار ۵۲۷. مقام استقلال ۵۲۸. مقام نسخ ۵۲۹. مقام مباهات ۵۳۰. مقام سلطان ۵۳۱. مقام ربوبیت ۵۳۲. مقام استیلا ۵۳۳. مقام غفران ۵۳۴. مقام علت ۵۳۵. مقام معلول ۵۳۶. مقام شنیدن سخن خاص ۵۳۷. مقام بداء ۵۳۸. مقام خفاء ۵۳۹. مقام ملال ۵۴۰. مقام ادراک علم کلی ۵۴۱. مقام پیمان شکنی ۵۴۲. مقام قضای مار و بیت ۵۴۳. مقام بدیهه ۵۴۴. مقام بگته (ناآگاهی) ۵۴۵. مقام اختیار ۵۴۶. مقام امانت ۵۴۷. مقام عکوف (توبه) ۵۴۸. مقام تقلیب اعیان ۵۴۹. مقام کون فیکون ۵۵۰. مقام وصیت ۵۵۱. مقام احیاء ۵۵۲. مقام حرمت ۵۵۳. مقام عزم - توضیحات (۵۷۵-۵۹۴)

مقامات و اصلان ۵۹۵

۵۵۴. مقام صیغه ۵۵۵. مقام حنیفیت ۵۵۶. مقام وسط ۵۵۷. مقام کون ۵۵۸. مقام عالم جبروت ۵۵۹. مقام استباق (سبقت گرفتن) ۵۶۰. مقام استراق ۵۶۱. مقام تبرع ۵۶۲. مقام حلال ۵۶۳. مقام حرام ۵۶۴. مقام قصاص ۵۶۵. مقام حد ۵۶۶. مقام صد (مانع شدن) ۵۶۷. مقام تائب ۵۶۸. مقام زاد (توشه) ۵۶۹. مقام سعی ۵۷۰. مقام حسنه ۵۷۱. مقام صلح ۵۷۲. مقام عزت ۵۷۳. مقام تسمی صفات در صفات فعل ۵۷۴. مقام درآمدن حق به لباس فعل ۵۷۵. مقام تجلی صفات خاصه ۵۷۶. مقام تجلی در قرآن ۵۷۷. مقام تجلی فعل ۵۷۸. مقام تجلی ذات صرف ۵۷۹. مقام تزیین (آراسته شدن) ۵۸۰. مقام ملاقات (دیدار) ۵۸۱. مقام یمین (سوگند) ۵۸۲. مقام قسم (سوگند) ۵۸۳. مقام سمع (شنوایی) ۵۸۴. مقام لسان (زبان) ۵۸۵. مقام اخذ و عطا ۵۸۶. مقام کمال ۵۸۷. مقام نوال ۵۸۸. مقام میراث ۵۸۹. مقام امر به معروف ۵۹۰. مقام وسم ۵۹۱. مقام مبارزه ۵۹۲. مقام کسر (شکستن) ۵۹۳. مقام رؤیت قدم ۵۹۴. مقام رؤیت قدم قدم ۵۹۵. مقام بقاء ۵۹۶. مقام بقای بقاء ۵۹۷. مقام ازل ۵۹۸. مقام ازل ازل ۵۹۹. مقام ابد ۶۰۰. مقام ابدالابد ۶۰۱. مقام فنا ۶۰۲. مقام فنانای فنا ۶۰۳. رؤیت قدمیت در نفس او - توضیحات (۶۰۹-۶۱۲)

مقامات نقیبان ۶۱۷

۶۰۴. مقام حلم (بردباری) ۶۰۵. مقام غضب (خشم) ۶۰۶. مقام فواد (دل) ۶۰۷. مقام روح ۶۰۸. مقام روح روح ۶۰۹. مقام عین (چشم) ۶۱۰. مقام تصرف ۶۱۱. مقام حفظ ۶۱۲. مقام سنه (خواب سبک) ۶۱۳. مقام نوم (خواب) ۶۱۴. مقام میان خواب و بیداری (یقظه) ۶۱۵. مقام خواب دیده و بیداری دل ۶۱۶. مقام استمساک - عروة الوثقی (چنگ زدن به رشته محکم) ۶۱۷. مقام قصم (شکستن) ۶۱۸. مقام رؤیت احیاء مردگان ۶۱۹. مقام منت ۶۲۰. مقام ادخار (اندوختن) ۶۲۱. مقام نذر ۶۲۲. مقام احصار (محدود کردن چیزی) ۶۲۳. مقام سما ۶۲۴. مقام خطا ۶۲۵. مقام رسوخ ۶۲۶. مقام نزول (پایین آمدن) ۶۲۷. مقام اسحار (سحرها) ۶۲۸. مقام شهادت حق بر خودش ۶۲۹. مقام محادثه ۶۳۰. مقام هواتف ۶۳۱. مقام سماع تسبیح کوهها ۶۳۲. مقام حیات طیبه ۶۳۳. مقام هدوء (آرامش) ۶۳۴. مقام لباس هیبت بر عارف ۶۳۵. مقام تربیت خاص ۶۳۶. مقام فراموشی حال صحو در سکر (فراموشی حال هوشیاری در مستی) ۶۳۷. مقام درنگ در غیبت ۶۳۸. مقام غُصّ (چشم پوشی) ۶۳۹. مقام رؤیت سجود کون (وجود) ۶۴۰. مقام حیات فرشتگان برای عارف ۶۴۱. مقام رؤیت خضر و الیاس ۶۴۲. مقام معرفت سرنوشت مردم ۶۴۳. مقام تصرف در ملک ۶۴۴. مقام هویت ۶۴۵. مقام ندای خفی ۶۴۶. مقام رؤیت ملک به صورت آدم ۶۴۷. مقام تمان فنا ۶۴۸. مقام مقبول شدن به صفت محبت در میان مردم ۶۴۹. مقام انتظار مکاشفه برای سال ۶۵۰. مقامی که در آن عارف از نظر مردم مورد پذیرش نیست ۶۵۱. مقام نام گذاری خداوند عارف را نام خود و با یرش او ۶۵۲. مقام نام گذاری عارف به اسم اعظم او ۶۵۳. مقام رفع عبادت زیاد از محب - توسیع حالت (۶۴۱-۶۳۳)

مقامات اصفیاء ۶۴۳

۶۵۴. مقام رؤیت نور در آتش ۶۵۵. مقام وارد شدن حضرت بدون اجازه ۶۵۶. مقام خبر از احوال بدون اجازه ۶۵۷. مقام جرأت ورزی در اسقاط ادب ۶۵۸. مقام بیرون آمدن از حدنات ۶۵۹. مقام سماع شای حق بر او ۶۶۰. مقام سؤال حق و حل عقد نه از بنده به دست اعلام مرادش ۶۶۱. مقام اخفای دست و پا در حال مراقبه ۶۶۲. مقام گشودن گره از زبان عارف ۶۶۳. مقام صطناع ۶۶۴. مقام رؤیت مخایل (خیالها) ۶۶۵. مقام ترس از رؤیت آیات ۶۶۶. مقام ترس پس از آرایش ۶۶۷. مقام معارضه نفس پس از مکاشفه ۶۶۸. مقام عصیان پس از برگزیدگی ۶۶۹. مقام معرفت قطار ۶۷۰. مقام عبادت بدون فترت ۶۷۱. مقام رشد اول ۶۷۲. مقام تسخیر آتش بر او ۶۷۳. مقام فهم ۶۷۴. مقام تسبیح پرنده و همه اشیاء با او ۶۷۵. مقام نهی از کلام و خطاب هنگام مسابقه جرم ۶۷۶. مقام اخفای ولایت ۶۷۷. مقام سؤال معشوق از عاشق خود پس از آن که خود را بر او عرضه کرد ۶۷۸. مقام شب ۶۷۹. مقام دگرگونی ۶۸۰. مقام علم به زبان پرنندگان ۶۸۱. مقام بنده سرگشته چون با همه جهات سجده کند ۶۸۲. مقام اجابت مضطر ۶۸۳. مقام سکون از وجد و هیجان ۶۸۴. مقام از گریه افتادن ۶۸۵. مقام سجود خورشید و ماه و ستاره برای عارف ۶۸۶. مقام لرزش و آرامش پوستها و قلبها ۶۸۷. مقام رؤیت حق ۶۸۸. مقام کشتن عارف، مدعی را از روی غیرت ۶۸۹. مقام وصل به مراد (مقصود) ۶۹۰. مقام رؤیت حق در خواب و در عالم این مقام عین الجمع ۶۹۱. مقام بطش (سخت گرفتن) ۶۹۲. مقام معرفت مخاطب با لحن کلامش ۶۹۳. مقام رضایت حق از بنده و عشق او به بنده اش ۶۹۴. مقام تقدم (پیشی گرفتن) ۶۹۵.

مقام جایگاه راستی ۶۹۶. مقام محبوب شدن ایمان و زینت گرفتن دل به آن ۶۹۷. مقام عین حق ۶۹۸.
مقام رهبانیت ۶۹۹. مقام کتب ایمان ۷۰۰. مقام تأیید به روح القدس ۷۰۱. مقام غبن (پشیمانی) ۷۰۲.
مقام دگرگونی صفت التباس ۷۰۳. مقام رؤیت اشیاء - توضیحات (۶۵۹)

مقامات اولیاء ۶۶۱

۷۰۴. مقام اعلان ۷۰۵. مقام تخنس ولی ۷۰۶. مقام مشیت ۷۰۷. مقام علیین ۷۰۸. مقام مسافرت
۷۰۹. مقام عین قهر ۷۱۰. مقام طوارق ۷۱۱. مقام یتیم (بی‌کسی) ۷۱۲. مقام گفتگو با نعمت‌ها ۷۱۳. مقام
بازگشت از پایان به آغاز ۷۱۴. مقام حوادث ۷۱۵. مقام شبهه ۷۱۶. مقام رؤیت ناگهانی ملک در نخستین
امرش ۷۱۷. مقام قذح ۷۱۸. مقام قرع (کوفتن) ۷۱۹. مقام نسبت ۷۲۰. مقام نگاه به نفس خود ۷۲۱. مقام
تمنا کردن ولی وصف قدم را ۷۲۲. مقام دو قوس ۷۲۳. مقام سدره‌المنتهی ۷۲۴. مقام جنت ۷۲۵. مقام
معلوم ۷۲۶. مقام امین ۷۲۷. مقام شرف ۷۲۸. مقام حجاب ۷۲۹. مقام ایستادن ولی در برابر قرام اعظم
۷۳۰. مقام سید نور و ظلمت ۷۳۱. مقام رؤیت دریای عجائب ۷۳۲. مقام نوادر ۷۳۳. مقام رفارف
۷۳۴. مقام حضرت ۷۳۵. مقام کرسی ۷۳۶. مقام حیرت میان عرش و کرسی ۷۳۷. مقام حظیره قدس
۷۳۸. مقام برت‌ها علی (مناجح علیا) ۷۳۹. مقام سراق مجد ۷۴۰. مقام عرش ۷۴۱. مقام بهت ۷۴۲.
مقام عالم عرش ۷۴۳. مقام ربای عرش ۷۴۴. مقام انوار عرش ۷۴۵. مقام حجاب قدرت ۷۴۶. مقام
انتظار پس از حیرت ۷۴۷. مقام سرب سرت‌بخش ۷۴۸. مقام قوت پس از ضعف ۷۴۹. مقام اشراق نور
قدم در عدم ۷۵۰. مقام خطاب سید ۷۵۱. مقام رؤیت جلال پس از خلاء و مداع ۷۵۲. مقام خجالت در
معرفت هنگام کشف رؤیت ۷۵۳. مقام ثناء خاص - توضیحات (۶۷۶-۶۷۵)

مقامات اهل اسرار (نجباء) ۶۷۷

۷۵۴. مقام ظهور صفات ۷۵۵. مقام کشف صفت علم ۷۵۶. مقام کشف صفت قدرت ۷۵۷. مقام کشف
صفت شنوایی ۷۵۸. مقام کشف نور بصر حق ۷۵۹. مقام کشف صفت کلام ۷۶۰. مقام کشف صفت اراده
قدیم ۷۶۱. مقام کشف نور حیات ازلی ۷۶۲. مقام رؤیت ذات در صفات ۷۶۳. مقام اصطلام پس از
تمکین ۷۶۴. مقام حرکت سر در انوار عزت قدم ۷۶۵. مقام خرب خرب ۷۶۶. مقام ابهام ۷۶۷. مقام بقاء
دیدگان با صفت ادراک کل باکل ۷۶۸. مقام ظهور صفات در صفات ۷۶۹. مقام ظهور نور عظمت ۷۷۰.
مقام ظهور کبریا ۷۷۱. مقام عزت ۷۷۲. مقام صولت ۷۷۳. مقام سمرت ۷۷۴. مقام رؤیت سبحات
۷۷۵. مقام رؤیت صمدیت ۷۷۶. مقام عین نور ۷۷۷. مقام بهاء (روشنی و ربیایی) ۷۷۸. مقام جمال
۷۷۹. مقام جلال ۷۸۰. مقام کشف اسرار ذات ۷۸۱. مقام التباس خاص صرف در صرف ۷۸۲. مقام قسم
حق به اهل سر ۷۸۳. مقام دعوی ربوبیت در حضرت ۷۸۴. مقام محمود ۷۸۵. مقام بیرون شدن از رسوم
ازل و ابد و قدم و بقا ۷۸۶. مقام ادراک اهلیت اصل ۷۸۷. مقام طوفان و آن پس از اتصاف به صفات حق
و نزدیکی به اوست ۷۸۸. مقام نبود مشاهده ۷۸۹. مقام بازگشت از معاینه به علم ۷۹۰. مقام طلب اصل
در فروع آیات ۷۹۱. مقام بازگشت از ناشناختگی‌ها به شناخته‌ها ۷۹۲. مقام رؤیت لوايح در حیرت
۷۹۳. مقام هبوط روح از استقرار معرفت و رؤیت معروف به عالم حقوق ۷۹۴. مقام گریستن از حق بر
حق ۷۹۵. مقام یافتن شهوت عشق اصلی ۷۹۶. مقام شادی در غیبت ۷۹۷. مقام رسیدن به معشوق پس

از دوری و هجر ۷۹۸. مقام خندیدن حق خود بخود (ناگهان) ۷۹۹. مقام فرار پس از وصال ۸۰۰. مقام تقرب حق به عارف ۸۰۱. مقام عتاب میان قرب و بعد ۸۰۲. مقام اهتمام پس از وصال ۸۰۳. مقام صلابت دل عارف در فترت و تمکین او در مقام غیبت - توضیحات (۶۸۹-۶۹۰)

۶۹۱ مقامات مصطفین

۸۰۴. مقام نعمت و استدراج ۸۰۵. مقام استدراک ۸۰۶. مقام استنباط ۸۰۷. مقام فتوی ۸۰۸. مقام قضاء ۸۰۹. مقام علم مجهول ۸۱۰. مقام تجلی قدر ۸۱۱. مقام ظهور راز سرنوشت با صفت ابهام ۸۱۲. مقام تجلی دست ۸۱۳. مقام تجلی قَدَم (پا) ۸۱۴. مقام تجلی وجه (روی) ۸۱۵. مقام تجلی نفس به شیوه التباس ۸۱۶. مقام خندیدن حق در روی عارف در نیمه‌های شب ۸۱۷. مقام بی خوابی ۸۱۸. مقام رعونت طبع از لطافت عشق ۸۱۹. مقام سخن غیرمعقول و هذیان گفتن در انس ۸۲۰. مقام ازیز (جوشش) ۸۲۱. مقام ترنم ۸۲۲. مقام زمزمه ۸۲۳. مقام شنیدن ابیات (اشعار) ۸۲۴. مقام شنیدن قرآن خاص ۸۲۵. مقام شنیدن حدیث ۸۲۶. مقام پذیرش صفات خاص متشابه مقابل عارف در هنگام خشنودی ۸۲۷. مقام نمایان گشتن صفات خاص به صورت انسان زیبا در هنگام صحو و سکر ۸۲۸. مقام تظاهر به مستی. رهنمون سناط ۸۲۹. مقام تواجد ۸۳۰. مقام رؤیت روح و ادراک آن در صورت زیبا ۸۳۱. مقام رؤیت نفس در صورت زشت ۸۳۲. مقام رؤیت ابلیس با رؤیت حیل هایش ۸۳۳. مقام رؤیت دنیا به صورت آن و رستی با و نیکو ها و سرورهایش ۸۳۴. مقام رؤیت جن ۸۳۵. رؤیت مرگ در قبرها ۸۳۶. مقام مکاشفه ملکوت و استقامت ۸۳۷. مقام سوار شدن بر گاو زمین ۸۳۸. مقام رؤیت سقوط فلک از فلک قطب (گروه قطب) ۸۳۹. مقام شنیدن سازها ۸۴۰. مقام اظهار فعل مجهول و حکم مجهول ۸۴۱. مقام خاص ۸۴۲. مقام حسن الخصر ۸۴۳. مقام حق ۸۴۴. مقام حقیقت ۸۴۵. مقام حقیقه الحقیقه ۸۴۶. مقام حقوق ۸۴۷. مقام صفات صفا ۸۴۸. مقام زواید ۸۴۹. مقام فوائد ۸۵۰. مقام آشامیدن شراب و وصل از دست حق بی واسطه ۸۵۱. مقام ظهور وجه حق از روزنه غیب ۸۵۲. مقام کشف قیامت ۸۵۳. مقام انکشاف آتش و مالک و یارانش را از چاه در آن بر صفت بهشت است و انکشاف نشانه‌های قریب الوقوع آن - توضیحات (۷۰۵-۷۰۷)

۷۰۹ مقامات خلفاء

۸۵۴. مقام گریستن در خنده ۸۵۵. مقام بیرون از امتحان ۸۵۶. مقام هم نبرد ۸۵۷. مقام انقطاع طلب ۸۵۸. مقام قنوط (ناامیدی) ۸۵۹. مقام تدمر بر خدا (گستاخی کردن در برابر خدا) ۸۶۰. مقام سر مجرد ۸۶۱. مقام حکایات ارواح با خلفاء ۸۶۲. مقام فهم سخن حیوانات ۸۶۳. مقام رؤیت ملک در صورت پرنده ۸۶۴. مقام رؤیت عزرائیل پیش از مرگ ۸۶۵. مقام رفتن نور دیدگان ۸۶۶. مقام هو بدون هو ۸۶۷. مقام لطیفه ۸۶۸. مقام غلط ۸۶۹. مقام تمنای نبوت ۸۷۰. مقام فراغت از تمنای نبوت ۸۷۱. مقام غیرت بر پیامبران ۸۷۲. مقام غیرت بر فرشتگان ۸۷۳. مقام گفتگو با فرشتگان ۸۷۴. مقام فقد دردهای شمشیر در وجد ۸۷۵. مقام لیس ۸۷۶. مقام درخواست انانیت ۸۷۷. مقام طیران ۸۷۸. مقام ضیاع (نابودی) ۸۷۹. مقام خفغان (نیش قلب) ۸۸۰. مقام سرمای در وجد با سوختن ۸۸۱. مقام سوختن در وجد بدون سرما ۸۸۲. مقام گریستن در وجد ۸۸۳. مقام گشوده شدن درهای اجابت پس از درخواست ۸۸۴. مقام

و جلد ناگهانی که عارف سبیش را نمی شناسد ۸۸۵. مقام رفتن حلاوت طاعت ۸۸۶. مقام وجد از اشتیاق بوی خوش ۸۸۷. مقام رقت قلب و صلابت آن ۸۸۸. مقام زدن حق عاشق خود را با صفت متشابه ۸۸۹. مقام ندای حق ولی خویش را و او را با نام پیامبران بخواند ۸۹۰. مقام خطاب معکوس ۸۹۱. مقام حبس زبان از ذکر و تسبیح ۸۹۲. مقام خوردن از دست پیامبران و فرشتگان و حوران ۸۹۳. مقام طی الارض ۸۹۴. مقام سخن گفتن حق بر زبان حیوانات و پرندگان و درندگان و حرکات پادها ۸۹۵. مقام ظهور حال از ذکر شهورات ۸۹۶. مقام ناتوانی از افشای سری که چگونه می تواند رازش را برملا کند ۸۹۷. مقام شوق و حق به عاشقان و شیفتگان ۸۹۸. مقام تواضع معشوق در برابر عاشق ۸۹۹. مقام معرفت اوقات اجابت دعا ۹۰۰. مقام ندای حق به معشوق خویش ۹۰۱. مقام ندای حق از کوه‌های ویژه مانند حراء و طور و قاف ۹۰۲. مقام ندای حق از درون مشرق‌ها و مغرب‌ها ۹۰۳. مقام رؤیت انوار صفت عظمت و کبریا در لباس شیر قلّه کوه قاف هنگام خوردن همه پیامبران و اولیاء - توضیحات (۷۲۱)

مقامات ۷۲۳.....

۹۰۴. مقام ریت کل به عین همه صفات در اشکال افعال ۹۰۵. مقام پرسش و درخواست از اولیّت ۹۰۶. مقام ریت در رقت تشبیه بر ولی اش ۹۰۷. مقام رؤیت درود حق بر محبان بالای هفت آسمان ۹۰۸. مقام آگاهی از شرف قدر ۹۰۹. مقام بیرون شدن از رسوم علم به علم لدنی ۹۱۰. مقام اسقاط غیر خود از طریقت ۹۱۱. مقام تخلو به اخلاق الهی ۹۱۲. مقام درخواست این که ای کاش او را نمی آفرید ۹۱۳. مقام گناه ۹۱۴. مقام هست که آن عبودیت ساقط می شود ۹۱۵. مقام ترک نماز ۹۱۶. مقام نبودن حس ۹۱۷. مقام گمنامی ۹۱۸. مقام بمل بدون چشم داشت ۹۱۹. مقام الفت یافتن اشیاء به عارف صادق ۹۲۰. مقام نابودی علم در شاهد ۹۲۱. مقام بیرون شدن از علت ۹۲۲. مقام تبدیل بدی‌ها به نیکی‌ها ۹۲۳. مقام نماز در مشاهده ۹۲۴. مقام زدن در انانیت ۹۲۵. مقام سقوط ولی از عین ولی ۹۲۶. مقام ظهور حقیقت بدون رسم ربوبیت ۹۲۷. مقام نماز شدن نکره در لباس نکره (ناشناختگی از ناشناختگی) ۹۲۸. مقام اطاعت نفس بدون اختیارش ۹۲۹. مقام رضوان اکبر ۹۳۰. مقام شهادت (شهید) ۹۳۱. مقام معاشرت در مقام قدس ۹۳۲. مقام آنچه در اجابت کرد ۹۳۳. مقام اکمال ۹۳۴. مقام نقابت ۹۳۵. مقام وراء ۹۳۶. مقام وراء وراء ۹۳۷. مقام عمام ۹۳۸. تمام ضباب ۹۳۹. مقام یافتن اثر خداوند پس از برطرف شدن ضباب ۹۴۰. مقام غلبه شهوت ۹۴۱. مقام یافتن نفحات از شمال حق ۹۴۲. مقام یافتن لذت طعام روح در دهان ۹۴۳. مقام پاک شدن بدن به کربلایف‌ترین پاکی‌ها ۹۴۴. مقام احساس اهل غیب بدون رؤیت عین و قلب ۹۴۵. مقام غیبت حق پس از ظهور ۹۴۶. مقام خروج عروس قدم از حجاب غیب به طور ناگهانی و وارد شدنش در حجاب غیب پس از تصرف ۹۴۷. مقام ایستادن میان دریاها و کوه‌های ملکوت ۹۴۸. مقام انکار حق آنچه بر محب و عاشقش شاز لغزش بگذرد ۹۴۹. مقام اشتغال به نوافل پس از ترک آن ۹۵۰. مقام رؤیت وجود هنگامی که کمتر از خردل می باشد ۹۵۱. مقام رؤیت ایجاد حق وجود را از عدم هنگام عدمش ۹۵۲. مقام فراموش عارف وجود خدا را در ظاهر و باطن ۹۵۳. مقام نقصان وجد و زیادی علم - توضیحات (۷۲۷)

مقامات اقطاب و غوث‌ها ۷۳۹.....

۹۵۴. مقام آموختن فرشتگان حقایق علوم را از ایشان ۹۵۵. مقام فرود آمدن فرشته بر قلب آنان ۹۵۶.

مقام رؤیت ملک بر صورت قطب ۹۵۷. مقام رؤیت ابلیس بر هیئت آن ۹۵۸. مقام نگاه او به آسمان تا فرشتگان یا چیزی از ملکوت را به واسطه و ناگهانی ببیند ۹۵۹. مقام دعا هنگام رؤیت گرفتاری ۹۶۰. مقام پرسش از سر قدر ۹۶۱. مقام آگاهی یافتن بر معرفت نیکبختان و نگون بختان ۹۶۲. مقام رؤیت ظهور اسرار قیامت ۹۶۳. مقام کشف علم مجهول از سرنوشت ۹۶۴. مقام یافتن سر ۹۶۵. مقام ذکر روح ۹۶۶. مقام ذکر آن چه در میثاق اول دید ۹۶۷. مقام دهشت و وله بر سرمدیت ۹۶۸. مقام ملک ۹۶۹. مقام پوشاندن صورت از چشمان خلق ۹۷۰. مقام علم به فرود آمدن غوث پیش از آمدنش به این جا ۹۷۱. مقام حکم به آن چه در شکم زنان از پسر و دختر باشد ۹۷۲. مقام علم به حضور مرگ قبل از آمدنش ۹۷۳. مقام حکم به آن چه در آینده از غیب بیاید ۹۷۴. مقام قدرت به اظهار شی معدوم ۹۷۵. مقام این که چون مرگ را آرزو کند در همان لحظه بمیرد ۹۷۶. مقام اسقاط نفس قطب ۹۷۷. مقام غیاثت (غوث بودن) ۹۷۸. مقام چون چیزی از ذهنشان خطور کند آن چیز در همان لحظه موجود شود ۹۷۹. مقام سبب فرشتگان با او ۹۸۰. مقام سخن گفتن جمادات با او ۹۸۱. مقام رؤیت جبرئیل و دیگر فرشتگان در ظاهر و گفتگو با ایشان ۹۸۲. مقام ایجاد معدوم در مکاشفه ۹۸۳. مقام افعال مجهول ۹۸۴. مقام خوردن غذا از بهشت ۹۸۵. مقام عدم درخواست خوردن غذای دنیا ۹۸۶. مقام ظهور نور در ظاهر از او ۹۸۷. مقام حکم بین خضر و الیاس ۹۸۸. مقام معو پیش از عتاب ۹۸۹. مقام اصلاح و تنبیه اسرار پیش از خطاها ۹۹۰. مقام شفقت بر کفار ۹۹۱. مقام ظهور نور جمال حق از روی او ۹۹۲. مقام جدایی ابلیس و سر بازانش از او ۹۹۳. مقام تأثیر نور قطب در سلطان تا این که شیطان فرمانبر او شود و نزد او انصاف دهد و در رؤیت قطب با وجد وی وجد کند ۹۹۴. مقام سقوط رسوم کفر و اسلام از قلب قطب ۹۹۵. مقام پوشاندن خداوند به ایشان لباس هیبت و سلطنت ۹۹۶. مقام پیامبران و اولیاء و فرشتگان از آنان مضطرب می شوند ۹۹۶. مقام روحانیت صورت او ۹۹۷. مقام بیگانه گشتن از خلق و خلقت اگر چه پیامبر یا ولی یا فرشته باشد ۹۹۸. مقام علم به عواقب خلق ۹۹۹. مقامی که چون شخص را دید که به کسی می آموزد که از پس او می آید ۱۰۰۰. مقامی که چون بر آسیب دیدگانی از قبل بیماری پیسی و جذام و کور مادرزاد دست بکشد با اذن خدا از بین برود ۱۰۰۱. مقام غوث در مقام اخلاص در دعا کردن ۱۰۰۲. مقام تربیت ابدال و علوم حقایق را به آنان آموختن ۱۰۰۳. مقام ربانیت قطب ۱۰۰۴. مقام علم اسماء کلیه که مخصوص قطب است

فهرست ها	۷۵۹
آیات	۷۶۱
احادیث	۷۷۳
سخنان عارفان	۷۸۳
اعلام	۷۸۹
اصطلاحات عرفانی	۸۰۱
منابع و مأخذ	۸۰۵

پیشگفتار

عرفان یک حرکت فرهنگی گسترده‌ای است که از قرن دوم هجری آغاز گشته و در قرن هفتم مبدل به درخت کهنسالی می‌شود که در دامن خود شاخه‌هایی چون عرفان عملی، عرفان نظری، عرفان ادبی و تأویل عرفانی را پرورش داده است.

اما به سبب کثرت و تنوع میراث عرفانی؛ جهانیان تاکنون با بخش اندکی از اندیشه‌های بلند عرفانی و تعداد کمی از شخصیت‌های برجسته عرفان اسلامی - به خصوص عرفان ایرانی - اسلامی آشنایی یافته‌اند.

همان‌طور که می‌دانیم مهمترین کار یا بهتر بگوییم نخستین گام در پژوهش و تحقیق پیرامون عرفان؛ معرفی، تصحیح و ترجمه متون مهم عرفانی؛ و نیز تنظیم زندگی‌نامه شخصی عارفان و ثبت احوالات معرفی ایشان همراه با نقد منصفانه و به دور از غرض‌ورزی است.

یکی از این اشخاص روزبهان قلی (۵۲۲-۶۰۶ ه‍.ق) است. عارفی بزرگ که به ناحق در میان ما گمنام مانده است. در سال‌های اخیر محققان و پژوهشگرانی چون هانری کربن و محمد معین به ویرایش و تصحیح دو کتاب از شما و امت گمارده‌اند که عبارتند از: عیبه‌العاشقین و شرح شطیحات. پیش از این نیز دو زندگی‌نامه از روزبهان به نام‌های روح‌الجنان و تحفه‌اهل‌العرفان به قلم نوادگان او به نگارش درآمده بود.

بهتر است از لویی ماسینیون نیز نام ببریم که نخستین محقق اروپایی بود که در سال ۱۹۱۲ در تحقیقات خود پیرامون اندیشه‌های حلاج، روزبهان و جهانیان معرفی کرد. با انتشار تعدادی از آثار روزبهان، ابعاد تازه‌ای از تجارب عرفان ایرانی برای پژوهشگران عرفان گشوده شد.

به نوشته کارل ارنست؛ روزبهان عارفی است که دارای یک زندگی معنوی و باطنی و پر از اشراقات و مکاشفات درونی که هم‌هش جذب و شور و مستی بوده است، روزبهان این مشاهدات و مکاشفات خود را به زبان‌های فارسی و عربی نقل کرده و ضمن تفسیر این مشاهدات برحسب یک پایه قرآنی، آن را بر مبنای علوم عرفانی و حکمی تفسیر کرده و آن‌گاه در قالب سبکی شاعرانه بیان کرده است. میراث عرفانی برجای مانده از او مجموعه‌ای است متنوع از: عرفان که مبتنی بر مشاهدات و مکاشفات اشراقی اوست، تفاسیر قرآنی، مباحث فقهی، حدیثی و الهیات و حکمت الهی.

آثار او مشحون از احساسات شاعرانه است که در آن گل‌های سرخ و عندلیبان، تمثیلی از

باغ‌های ایرانی را دارند و به گفته آنماری شیمل: آن چه تأثیر بسیار عمیقی بر خواننده آثار روزبهان می‌گذارد سبک خاص اوست، که بعضی اوقات ترجمه آن به اندازه ترجمه آثار احمد غزالی دشوار است و آرایش و جمله‌بندی قوی‌تر و ژرف‌تری دارد. زبان او دیگر زبان مَدرسی شارحان اولیه عرفان نیست، که سعی داشتند مراحل و منازل سالکان را طبقه‌بندی کنند. زبان او زبان پالایش یافته به دست شعرای ایران به سبک سده‌های یازدهم و دوازدهم میلادی است که انعطاف‌پذیر و شورانگیز و لبریز از گل و بلبل است.^۱

سلوک باطنی و درونی روزبهان به عقیده هانری کرین مبتنی بر این اصول است: ۱. تجلی الهی، تجلی جمال الهی در انسان است؛ ۲. محمد (ص) چهرهٔ اعلای پیامبری در مذهب عشق است؛ ۳. معنای نبوی این جمال بر کسی آشکار می‌شود که به راز یا نمود آئینه پی برد؛ ۴. بنیاد ازلی عشق در میل هستی در ازلیت ارواح قدسی است؛ ۵. به تحقق رساندن معنای نبوی معادل برگرداندن حجاب به آئینه و رسیدن به مقام شاهد - مشهود (مانند عاشق - معشوق) است؛ و این در حکم گذر از عذق محوری به عشق حقیقی است؛ ۶. عشق انسانی در اوج ربانیت خود به راز توحید باطنی می‌رسد.

در این نوشتار کوتاه، قصد بیان تجارب عارفانه و معرفی آثار و بررسی شخصیت عرفانی روزبهان را ندارم که این مهم در بخش بعد درونی و کشف و شهودهای عارفانه در همین کتاب آورده شده است.

نگارنده نخستین بار با ترجمه و شرح کتاب منطق الاسرار ببیان الانوار تحت عنوان مکاشفات صوفیان، به بررسی جامع این اثر گرانسنگ روزبهان پرداخت.

اینک، ترجمه و شرح دومین اثر روزبهان به نام حُسرُ الارواح یا هزار و یک مقام از مقامات عارفان تقدیم رهروان طریقت و مذهب عشق می‌شود.

روزبهان با تأسی از خواجه عبدالله انصاری در کتاب منازل المؤمنین که هزار منزل را در صد مقام و صد مقام را در ده باب، از آغاز تا پایان، بررسی کرده است، هر مقام را در بیست باب و در هر باب پنجاه مقام از مقامات عارفان را آورده است. این کتاب شامل بسیاری از تجارب عرفانی و روانی است که سالک در حین سیر و سلوک بایستی آن‌ها را تجربه کند، و در حقیقت کتاب شامل مجموعه‌ای از اصطلاحات فنی صوفیانه است.

روزبهان در مقدمه کتاب می‌نویسد: چون خواستم مریدان را از برخی مقامات عارفان خبر دهم، از عبارات ایشان به اندازهٔ فهم مریدان هزار مقام را انتخاب کردم تا آنان به راه ورود اولیاء و

۱. کارل ارنست، روزبهان بقلی، ترجمهٔ مجدالدین کیوانی، ص ۱۲.

۲. داریوش شایگان، آفاق تفکر معنوی در اسلام ایرانی، ص ۳۴۹.

مسالک برگزیدگان - و آن چه برای آنان نزد خداوند از بزرگی مقامات و لطائف مکاشفات باشد - بر همه آنها آگاهی یابند... چون میان بنده و پروردگار منازلی است که اگر آن را طی نکند حقایق عبودیت و ربوبیت را نشناسد...

آن گاه ادامه می دهد: چون سالک حرکت کند، موکل حيله و مکرری کند و سالک را از رفتن باز بدارد و میان او خداوند مانع و پرده ای می افکند. از این رو باید راه های نجات و رهایی از آفات و اسرار مقامات برای آنان نمایان شود، به همین خاطر هزار مقام را در بیست باب نگاشتم و در هر باب پنجاه مقام را بیان داشتم.

از کتاب مشرب الارواح نسخه خطی در کتابخانه عمومی دیار بکر B ۱۵۲۹، استنساخ شده در ۱۴۰۹/۸۱۲ نگهداری می شود و در سال ۱۹۷۴م، با ویرایش نظیف حوجا، انتشارات دانشگاه ادبیات دانشگاه استانبول ترکیه آن را به چاپ رسانید.

در صفحه آخر کتاب، رزبهان سال پایان نگارش آن را ۵۷۹ هـ ق / ۱۸۴۱م یعنی هنگامی که وی پنجاه و دو ساله بود ذکر می کند.

پس از ترجمه کتاب در بخش توضیحات به شرح و توضیح پاره ای از واژگان فنی که روزبهان از آن با نام مقام یاد کرده پرداخته ایم، و ضمن ارائه معنای لغوی واژگان با استفاده از منابع غنی دیگر ادبیات عرفانی آن را شرح و بسط داده ایم؛ منابعی چون مجموعه رسائل فارسی خواجه عبدالله انصاری، منازل السائرین، شرح تعریف، کشف المحجوب، رساله قشیریه، فتوحات مکیه، و فصوص الحکم ابن عربی، مصباح الانس، کشف اصطلاحات الفنون، مفتاح الکفایه و مصباح الهدایه، عوارف المعارف، احیاء عارم الدین، کیمیای سعادت غزالی، تمهیدات و نامه های عین القضاة همدانی، جامع الاسرار، شرح سطریات، مرصاد العباد، قوت القلوب، اللمع فی التصوف، تذکره الاولیاء، نفحات الانس، انسان کامل و ده ها منبع دیگر که همه در پاورقی ها و منابع و مأخذ ذکر شده اند.

لازم به ذکر است که در آماده سازی و صفحه آرایی کتاب و نیز تنظیم فهرست های پایان کتاب از کمک های بی دریغ همسرم سرکار خانم لادن جوانی که با بردباری و شیرازی عشق همراه بوده، بهره برده ام، از او به خاطر این همه زحمات سپاس و تقدیر می نمایم.

سرگشته راه عشق

قاسم میرآخوری

پاییز ۹۱